

LUDU

Organ Spółki Wydawniczej — Wychodzi raz na tydzień.

ROK III	KURYTYBA, DNIA 14 WRZEŚNIA 1922.	Nr. 37.
Adres dla listów: — Curitiba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curitiba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.		

Warunki prenumeraty „LUDU“:

W Brazylii rocznie	— — — z dołu 11\$000, z góry	10\$000
Półrocznie	— — — — — — — — — —	5\$500
Kwartalnie	— — — — — — — — — —	3\$000
Miesięcznie	— — — — — — — — — —	1\$000
W Argentynie	— — — — — — — — — —	10 pezów
W Ameryce Północnej i Kanadzie	— — — — — — — — — —	3.50 dol.
W Europie	— — — — — — — — — —	12\$000
Numer poszczególny	— — — — — — — — — —	200 rs

Listy z Polski.

KRAKÓW, 26-go Epa 1922 roku.

ZRZĄDY PREZYDENTA MINISTRÓW ŚLIWIŃSKIEGO W POLSCE.

Dawno już nie mieliście ode mnie listu. Oczekiwałem ciągle końca nieszczęsnego kryzysu naszego rządu, o którym Wam w poprzednich listach pisałem, abym Wam już coś pewnego mógł donieść. Tymczasem stan haniebny przesilenia, a raczej bezrządu ciągnie się bez końca. Nasz Naczelnik rozpedził lekkomyślnie uciążliwy rząd Ponikowskiego, jak Wam to pisałem, ale innego uciążliwego dotychczas złożyć nie zdołał. Po długich ceregieliach ustanowił rząd ze Śliwińskim na czele. Rząd ten cały składał się z ludzi lichych, nie odznaczających się żadnym politycznym doświadczeniem. Ministrem spraw zagranicznych na miejsce Skirmunta, który zyskał już sobie takie poważanie na zewnątrz swą roztropną polityką, zrobiono p. Narutowicza, inżyniera, który w polityce granicznej żadnego doświadczenia ani szkoły niema. Sam prezydent Śliwiński, to nieszczęśliwy literat, wiceprezydent Warszawy, który chyba nawet sam w swych śmiałych marzeniach nie myślał o takiej godności i władzy. Jedyną kwalifikacją tego ministerjum było to, że wszyscy ślepo są oddani p. Piłsudskiemu. To jednak przecie nie wystarczy, aby dobrze rządzić państwem. To też zaledwie się to ministerjum na drugi dzień po utworzeniu przedstawiło sejmowi, otrzymało od większości sejmu wotum nieufności i upadło.

UPADEK ŚLIWIŃSKIEGO A WYBÓR KORFANTEGO NA PREZYDENTA MINISTRÓW.

Nawet lewica i wszyscy zwolennicy p. Naczelnika nie bardzo się śmieli za takim ministerjum rozbijać i wstydliwie milczeli. Naczelnik znów zadany powiadał, że on nie będzie rządu wybierał, niech to zrobi sejm. Komisja główna, którą sejm na załatwienie tej sprawy wyznaczył, wybrała większością głosów na prezydenta ministrów Korfantego. Wszakże Korfanta to człowiek, który od lat 20 walczył nieustraszenie z Niemcami, rozbudził ducha polskiego na Śląsku i Śląsk dla nas wywalczył. Znana zaś wszystkim jego nie-

ustraszona energia i silna ręka kazały się spodziewać, że stworzy rząd mądry, energiczny i silny. Do takiego zaś rządu wszyscy uciążliwi Polacy z tęsknotą wzdychają.

Ale nie spodobał się ten wybór naszej lewicy a zwłaszcza Socjalistom i Witosowi. Niespodobał się także i p. Naczelnikowi. Naczelnik jednak oświadczył, że nie będzie Korfantemu do stworzenia rządu przeszkadzał, ale z nim razem nie pójdzie i złoży swój urząd.

RADOŚĆ W POLSCE Z POWODU WYBORU KORFANTEGO A UPÓR P. NACZELNIKA PIŁSUDSKIEGO.

Lewica krzyczała i tak zastróżona Korfantego białym obrzucała i zuchwale zapowiadała, że Korfanta ministerjum nie zdoła utrzymać. Tymczasem za parę dni Korfanta ogłosił listę swego ministerjum, na której z radością wycztyliśmy najdzielniejszych i najpoważniejszych ludzi. Między nimi byli Skirmunt jako minister spraw zagranicznych i Michalski jako minister skarbu.

Cieszyliśmy się, że z takim ministerjum zyskamy odrazu zaufanie zagranicy i marka nasza znów się podniesie. Niestety p. Piłsudski uparł się, że nominacja tego ministerjum nie podpisze, ale zrezygnować ze swego urzędu także nie myśli, choć tem groził. Stała się przez to jak największa krzywda naszemu narodowi, który już z takim utęsknieniem oczekuje silnego i uciążliwego rządu. Ze wszystkich stron kraju odzywają się głosy zbiorowe domagające się podpisania ministerjum Korfantego, ale Belweder na to głuchy. Z jednej strony mamy ministerjum Korfantego, gotowe do pracy dla Ojczyzny rozumnej, gorliwej i z poświęceniem, ale tego ministerjum p. Piłsudski ze swą lewicą dopuścić nie chce, a z drugiej strony śmiejsze ministerjum Śliwińskiego, które choć musiało otrzymać od swego twórcy p. Naczelnika dyktando, bo odepchnęła go ze wzgardą większość sejmu, sprawuje jednak tymczasem rząd.

Oto, jaki bolesny nieład wprowadził nam w kraju tak przez lewicę wielbioną p. Piłsudski. Jakież wyjście z tego? Sejm dziś w Warszawie ma tę sprawę rozstrzygnąć. Niestety zanosi się na to, że i on już tu rady nie da. Lewica swym krzykiem nastraszyła niektórych, inni boją się co

będzie, gdyby p. Piłsudski rzeczywiście złożył urząd Naczelnika państwa — i w sejmie nie znajduje się prawdopodobnie większość, która by odważnie stanęła po stronie rządu Korfantego a przez to i przeciw Naczelnikowi państwa. Czem prędzej powinien obecny sejm się skończyć a może Bóg da, że nowy sejm i senat, które w październiku mają być wybrane, dadzą nam i prezydenta państwa godnego i otrzymamy rząd, jakiego pragniemy a którego nam teraz dać nie chcą.

URODZAJE W POLSCE I WIELKIE BURZE LIPCOWE.

Druga sprawa ważna, która nas obecnie zajmuje, to żniwa. Od tego, jak one wypadną, zależy w wielkiej mierze nasza pomyślność. Zapowiadają się one ładnie. W całej Polsce przesłiznęła żyta i pszenica, gorsze są ziasiewy wiosenne to jest jęczmień i owsy. Jarzyny wszędzie zapowiadają się pięknie.

Żyta już prawie wszystkie skoszone, ale mało bardzo jeszcze zwiezione do stodół. Tymczasem zerwały się burze i deszcze, nie raz bardzo ulewne, prawie w całej Polsce. Miejscami spadły grady, w niektórych okolicach jak koło Bochni, szła burza mająca podobieństwo do trąby powietrznej. Były to jednak spuszczenia miejscowe tylko i deszcze ustały. Jak słyhać żniwom to na ogół nie zaszkodziło. Jest więc nadzieja, że zbiory będą ładne.

Dziwną tu mamy w tym roku pogodę. Parę dni bywa upalnych, a potem nastają chłody i dni zimne. Jak w życiu naszym politycznym tak i z naszą pogodą. Dni słoneczne naszej Ojczyzny ciągle nam psują szalone burze, które nam sprowadzają ludzie głupi i samolubni, co ponad Ojczyznę kochają siebie i swą partję. Przyjaciel.

Centenario w Kurytybie.

Punktualnie, z wybieciem godziny 24, rozpoczęły się w Kurytybie dnia 7-go b. m. uroczystości obchodu stoletniej rocznicy niepodległości Brazylii czyli tak zwanego „Centenario“.

Już wieczorem dnia poprzedniego orkiestra wojskowa i cywilne wygrywały na różnych placach i przed teatrem Guayra marsze i pieśni narodowe. Ruch szczególnie na wiele ożywił 15 de Novembro wznagalał się coraz bardziej, aż doszedł do szczytu z wybieciem godziny 12-stej o północy. Wtedy odezwały się wszystkie świstawki, sygnały i syreny zakładów miejskich, fabryk, parowozów, samochodów i t. p., czemu towarzyszyły głośnie i niezliczone wybuchy bomb i rakiet.

Miasto samo tonęło w powodzi światła, przymocowanych do domów w rozmaitych barwach i formach lub oświetlających pięknie przystrojone transpa-

renty i okna wystawowe. Ruch w mieście przybrał ogromne rozmiary. Niezliczone tłumy ciekawej publiczności zalegały gmachy publiczne i place w oczekiwaniu programowych uroczystości.

Dzień zapowiadał się świetnie! Lecz krótko opisze rozczarowanie, kiedy nad ranem miast błękitnego, złocistego nieba południa ukazała się jedyna, wielka, szara powłoka chmur, zwiastująca nieoczekiwane niespodzianki w postaci mgły i deszczu.

MSZA POŁOWA.

Mimo to ogromne zresze poczęły napływać na plac „Republica“, gdzie w świetnie przybranej w barwy narodowe i kwiaty kapliczce, na wzór pierwszej Mszy świętej w Brazylii, biskup kurytybski Jego Eminencja Dom João Braga, w asyście wielkiej liczby duchowieństwa tutejszego, odprawił solenną Mszę Połową.

Podczas nabożeństwa śpiewał chórzółkowy franciszkański i chłopców szkolnych, uzupełniony przez liczną orkiestrę symfoniczno-dętą.

W nabożeństwie brały udział wszelkie władze z prezydentem staau na czele, przedstawiciele konsulatów, szkoły, towarzystwa i stowarzyszenia kościelne i niezliczone wprost tłumy wiernych.

POŚWIĘCENIE PALACU NAUKI.

Po mszy świętej udano się do nowo wystawionej „Szkoły Normalnej“ czyli „Pałacu Nauki“, w czem nie ma żadnej przesady, gdyż gmach ten przedstawia prawdziwy pałac i został zbudowany z wielkim nakładem kosztów. Sale zapewniały po brzegi dzieci szkolne w świątecznych a jednolitych białych ubrankach. Uroczystości otwarcia nowej szkoły przewodniczył dyrektor starej szkoły normalnej, Dr. Lysimaco Costa, który też u progu przyjmował dostojnych gości. Podczas odsłonięcia płyty pamiątkowej przez samego prezydenta Parany Dr. Munhoz da Rocha, odpiewały dzieci hymnu narodowy.

Poczem nastąpiły przemowy, deklamacje i śpiewy. Zakończono je odsłonięciem hymnu niepodległości przez dzieci szkoły normalnej i uczniów gimnazjum parańskiego.

POŚWIĘCENIE AVENIDY „7 DE SETEMBRO“.

W samo południe odbyło się uroczyste poświęcenie Avenidy „7 de Setembro“, którą z bardzo brzydkiej ulicy o lichym bruku i nieprzyjemnym wyglądzie przemieniono w przedziwny niespełna dwóch miesięcy w prawdziwy cud nowożytnego budownictwa ulic i dróg. Zasięga to prefekta municypalnego, któremu też w uznaniu za usług, położonych około ulepszenia miasta, wystawiono piękny pomnik w postaci obelisku z przymocowaną doń tablicą pamiątkową.

Przemawiali między innymi sam prefekt, Dr. Moreira Garcez i Duarte Velloso, w imieniu mieszkańców tejże ulicy, poczem ten ostatni wręczył prefektowi pismo wraz z bukietem kwiatów i pomimożowaniem, wykonaniem na pięcie srebrnej.

PRZYJĘCIE W PALACU PREZYDENTA.

O godzinie 1 szej i kwadrans rozpoczęły się w pałacu prezydenalnym uroczyste przyjęcia, w którym brały udział wszystkie przedstawicielstwa władz miejskich, pozamiejscowych i obcych, urzędów, szkół, duchowieństwa i wszelkich klas społeczeństwa. Z polskiej strony byli tam obecni: konsul polski w Kurytybie, p. Zbigniew Misz-

ke, dalej były konsul K. Głuchowski, znany lekarz parański a prezes Związku Polskiego i Komitetu Budowy Pomnika, Dr. Mirosław Szeligowski.

POCHÓD POLSKI.

Nieco później przybył przed pałac prezydenta pochód towarzystw polskich „Związku Polskiego“, „Tow. Tadeusza Kościuszki — Łączność i Zgoda“, szkoły polskiej S. S. Rodziny Maryi i licznych innych polaków nie należących do żadnego stowarzyszenia. Pochodowi przewodniczyli Księża Misjonarze, ksiądz T. Drapiewski i zarządy towarzystw. Na czele zaś kroczyła orkiestra a za nią sztandary.

W imieniu „Kolonji Polskiej“ i „Komitetu Budowy Polskiego Pomnika na Centenario“ udali się do pałacu ksiądz Jan Rzymek i ks. Teodor Drapiewski i p. Szklarski, zaś w imieniu Redakcji „Ludu“ przybył ksiądz Stanisław Piasecki.

Prezydent parański po przemowie Jego Eminencji Księdza Biskupa, podziękował delegacjom i przemówił w gorących słowach o przeszłości i przyszłości stanu Parany, a zachęcał zwłaszcza do szerezenia oświaty i nau czucia publicznego. Po przemowie poprosił, by się delegacja najliczniejszej kolonii parańskiej t. j. polska przedstawiała wraz ze sztandarami. Gdy się przedstawiciele Polonii zjawili w sali recepcyjnej, przemówił pokrótce do prezydenta i zebranych Dr. Mirosław Szeligowski.

Po audjencji delegacji wrócili do zebranych przed pałacem polaków i pochód po krótkim okrzyku na cześć Brazylii, wrócili do Związku.

Jako dalszy ciąg tej uroczystości polskiej można uważać wspaniałą zabawę, która się odbyła wieczorem w „Związku Polskim“ i przyciągnęła do rana dnia następnego, na której słowo wstępne wygłosili Dr. Szeligowski, ks. Jan Rzymek i redaktor brazylijski.

PARADA WOJSKOWA.

O godzinie 2-giej rozpoczęły się na nowej „Avenida da Independencia“ w obecności prezydenta i jego otoczenia przegląd wojsk, który się zakończył paradą przez ulice Barilo do Rio Branco, Marechal Deodoro, Garibaldi, Praça Santos Andrade, 13 de Maio, Riachuelo, 15 de Novembro, Ebanho Pereira, Saldanha Marinho, Visconde do Rio Branco i Comendador Araújo.

Nadmienić wypada świetną dekorację niektórych ulic jak 7 de Setembro, 13 de Maio a szczególnie Salanha Marinho.

DALSZY CIĄG UROCZYSTOŚCI A DESZCZ.

To paradzie wojskowej urządziły pochód a własnej inicjatywy liczne stowarzyszenia robotnicze w Kurytybie. Odsłonięcie zaś pomnika księdza H. Defonsa i związane z tem pospy działy szkolnej musiały odpaść z powodu zamagającej się coraz bardziej ulicy i zostały odłożone do następnego niedzieli.

Ograniczono się jedynie do uroczystego poświęcenia kamienia węgielnego pod mające powstać skrzydła wszechniczej parańskiej. Wybitny udział w tej uroczystości brała tutejsza kolonia niemiecka, która w osobie Dr. E. Niemayera zaoferowała zarządowi uniwersytetu pięknie wykonaną tekę ze skóry marokiniowej wraz z dokumentami dotyczącymi składek na d. budowę uniwersytetu. Składka ta, zainicjowana przez Niemców tutejszych, wdała potężny rezultat 28,000\$000, co jednak wobec licnej i bogatej kolonii niemieckiej wydaje się trochę za mało.

AKADEMJA W TEATRZE GUAYRA.

Mimo dość ulewne deszczu sa- lę teatralną w „Guayra“ zapełniła

szczelnie publicznie, zentuzjarnie w...
przemowami rożnych mówców...
popisami działaw szkolnej.

Przemawiał także prezydent Parany...
na temat rasęg kongresu prawodaw...
czego parańskiego i jego przedstawicieli.

Na program akademii składają się...
deklamacje, śpiewy i marsze...
ostatnie wykonane przez kapelę wojskową.

W programie przewidziany pochód...
z pochodniami dla wielkiej ulewy...
przełożono na dni następne, ale życie na

Wiadomości.

Z POLSKI.

LUDNOŚĆ RZECZYPOSPOLITEJ.
Warszawa. Zestawiony przez gło...
wny Urząd statystyczny spis ludności Rzecz...
ypospolitej polskiej wynosi razem ze

LICZBA SENATORÓW I OKRĘGI WYBORCZE.
Z całego obszaru Państwa wybiera się...
111 senatorów (44 do Sejmu), z czego

LISTY KANDYDATÓW.
Listy kandydatów do Sejmu zgłaszają...
wyborcy w liczbie najmniej 50 na ręce

WYBORY DO SEJMU ŚLĄSKIEGO.
Warszawa. Wybory do Sejmu...
śląskiego rozpoczynają się 24-go września

BESTJAŃSKIE GWALTY NIEMCÓW NA GÓRNYM ŚLĄSKU.
Katowice. Od początku roku 1919...
do chwili obecnej Niemcy wypędzili 53

ZNAK CZASU.
Częstość chowa. Grozo obywateli...
zwróciło się do magistratu z żądaniem,

HONOROWY DOKTORAT DLA PADE-REWSKIEGO.
Uniwersytet Kolumbowski w Nowym Jorku...
nadał Paderewskiemu stopień honorowe-

WYSOKI URZĘDNIK SOWIECKI SZPIEGIEM.
Warszawa. „Kuryer” dowiaduje...
się, iż władze polskie aresztowały wybitne-

STARORUSINI POTĘPIAJĄ SZOWINIZM UKRAIŃSKI.
Lwów. Wczoraj odbył się we Lwo-

wie zjazd partii staroruskiej przy użyciu...
sięcia uczestników. Na zebraaniu wzięli...
się promocyjnie Ukraincy i rozbił je, a

DR. E. BARWŃSKI „UKRAIŃSKIE SNY O POTĘDZE”.
Lwów, 1922, str. 31. Jest to zajmu...
jąca broszura z zakresu historii i ar-

JAK CHŁOPI RUSCY STRACILI NA KORONACIE AUSTRYJACKICH PRZEZ AGITACJĘ RUSKICH POPOW.
Jakkolwiek wydać się to może dziwem...
lecz faktem jest, że może największą stratę

Z powodu czterech świąt narodowych wyszedł dzisiejszy numer bez dodatków. --- Redakcja.

Z Brazylji.
Kurytyba.
Większa część pism kurytybskich starała się uświetnić

Były prezydent parański a obecny senator na Parane, pułkownik Carlos Cavalcanti poprosił o spensjonowanie go z generalstwa brygady.

W miesiącu wrześniu są płatne następujące podatki municipalne: Calcamento, Limpeza particular i za niezabudowane nieruchomości w mieście. Zaś na

miesiące wrzesień i październik...
przypadają podatki za handel i...
rzemiosła.

Na ulicy Alegre przejechał samochód 9-letnia Violety Chiorelli. Dziewczynka odniosła kilka ran. Szofer nie ponosi żadnej winy, gdyż Violeta mimo ostrzeżenia wpadła w zamieszaniu pod auto.

Znana francuska firma okrętowa „Chateaux Réunis” donosi, że zniżyła cenę przejazdu na III klasę (włącznie z podatkami) do 248\$500.

Paraná.
W Jacarehy usiłował sobie odebrać życie pewien inżynier niemiecki, zatrudniony we fabryce D. Borges & Cia. Po klótni ze swą małżonką udał się na tor kolejowy i rzucił się pod pociąg towarowy. Desperata wyratowali dwaj robotnicy.

W pobliżu Porto de Cima zastrzelili się 23-letnia małżonka niejakiego Antonio George de Christo a matka dwóch małych dzieci. Powody niezbrane. Ciało przewieziono do Kurytyby.

W Ribeirão Claro spadł na folwarku Sani'Anna drut elektryczny i zabił właściciela Flausino Rodrigues i jego małżonkę, których ciała po części są zwęglone.

W Antonio Olyntho spalili się w nocy z dnia 27-go na 28-go zeszłego miesiąca zabudowania Jana Niewiadomskiego. Szkody obliczają na 8 kontów.

Podczas uroczystości z okazji Centenario przyszło w Ponta Grossie do pożarowania godnych wypadków. Sprawcą rozruchów, podług tutejszego „Diario da Tarde”, ma być nowy delegat policji w Ponta Grossie, Dr. Mariano Leda, który bezprawnie dla wywołania nieporozumień użył sił. Wśród wyzwick delegat strzelał do publiczności i usiłującego załagodzić nieporozumienie, Dr. Candido Meilo, ciężko zranił. Liczba rannych jest dość znaczna. Delegat dopuścił się także bezprawnych aresztowań dwóch młodzieńców i adwokata Soares dos Santos, co wywołało rozgoryczenie wśród ludności do tej chwili trwające.

Rio de Janeiro.
Do Rio de Janeiro przybyli dnia 4-go b. m. trzy krążowniki japońskie „Iwata”, „Azama” i „Idsumo”, celem uczestniczenia w obchodach na Centenario. Dowodzi nimi admirał Tamigughi. Dnia poprzedniego zaś przybyły okręty meksykańskie „Nicolas Bravo” i „Coahuiada”. Także dwa krążowniki angielskie „Revise” i „Hood” zawinęły do portu.

Urząd statystyczny ogłasza dane dotyczące wyrobu cukru w Brazylji na rok 1920—1921. Na poszczególne stany wypadają następujące ilości:

Amazonas	50,000	kilogramów
Pará	330,233	»
Maranhão	2,000,000	»
Piauhay	—	»
Ceará	1,711,000	»
Rio Gr. do Norte	6,068,000	»
Parahyba	32,546,000	»
Pernambuco	195,000,000	»
Alagoas	68,000,000	»
Sergipe	33,660,000	»
Bahia	25,100,000	»
Rio de Janeiro	111,191,000	»
Espirito Santo	362,600	»
São Paulo	31,730,000	»
Paraná	—	»
Santa Catharina	12,943,000	»
Rio Gr. do Sul	11,511,000	»
Minas Geraes	174,050,000	»
Goyaz	21,444,000	»
Matto Grosso	1,806,000	»

Z niezrozumiałych przyczyn o-
puszczono w powyższym zesta-

wieniu ilości przypadające na sta-
ny Piauhay i nasz stan Paraná.

Na ulicy Voluntarios da Patria zderzył się samochód z tramwajem, przyczem auto uległo zupełnemu zmiążdżeniu. Szofer i 1 dziecko poniosły śmierć na miejscu, zaś kilku innych pasażerów odniosło ciężkie okaleczenia.

Parlament w ponownym głosowaniu przyjął 77 głosami przeciwko 55 ustawę o ustanowieniu orderu „Cruzeiro”.

Ceará.
Stan Ceará podarował ministerstwu spraw rolniczych folwark Santo Antonio, odległy o 28 kilometrów od Fortaleza, celem urzędzenia tam zakładów doświadczalnych z zakresu rolnictwa.

Parahyba.
Podczas uroczystości w porcie Parahyba zderzyła się barka „Favores Lyra” z parowcem i zatonała. Cztery osoby znalazły przytem śmierć, wielu innych zaś odniosło rany.

Rio Grande do Sul.
W Porto Alegre spaliła się doszczętnie fabryka faryjni i artykułów spożywczych Tanigrar & Cia.

Ze świata.

Francja.

STRATY WOJENNE FRANCJI.
Paryż. W związku z liczbami na jakie powołał się na konferencji Lloyd George, mówiąc, że koszt wojny Francji ze szkodami wskutek zniechęcenia wojennych wynosił dla Francji 37 i pół miljarda dolarów, Włoch 14 i pół miljarda a Anglii 49 miliardów, senator de Juvenal przejeżdżając do Polnocnego depeusza, w której stwierdza, że w zamianowanym sprawozdaniu, na które powołał się Lloyd George, odnośna tablica jest poprzedzona wyrazem uwagę, że nie uwzględnia ona strat Francji w obszarach zniszczonych, natomiast zestawienie powyższe zawiera wskazówkę, że straty Francji w majątku ruchomym i nieruchomym wynoszą 140 miliardów i 607 milionów, o której to sumie Lloyd George zapomniął, wyluczając koszt wojenne sprzymierzonych. W temże sprawozdaniu nowojorskiego trustu bankierów znajduje się twierdzenie, że przy złeżeniu szkód wojennych z właściwymi wydatkami wojennymi Francja nawet z punktu widzenia osie finansowego jest bezwzględnie główną ofiarą wojny, a przy tem jedynym krajem, którego ofiary finansowe wynoszą ponad 30 procent majątku narodowego z doby przedwojennej.

WYDALENIE NIEMCÓW Z ALZACJI.
Paryż. Wydalenie z Alzacji i Lotaryngji niepodległych osób narodowości niemieckiej odbyło się bez wypadków.

Niemcy

WYDALANIE NIEMCÓW.
Eitwose. Nota rządu francuskiego do Niemiec potwierdza wydalenie 500 obywateli niemieckich z Alzacji i Lotaryngji i zapowiada wydalenie dalszych 500 w razie niewypelnienia żądań francuskich. Nota ta nadeszła już do Berlina. Wydaleni mogą zabrać z sobą tylko bagaż ręczny i sumę 10 tysięcy marek na familyę a 5000 dla osoby stanu wojennego, zatem sum, z których w Niemczech można zaledwie 4 do 5 dni w żyć. Cały majątek prywatny i ruchomości wydalonych zostają zajęte przez rząd francuski. Minister spraw wewnętrznych Niemiec w porozumieniu z Czerwonym Krzyżem i Ligą pomocy dla Alzacji i Lotaryngji zarządził rozmieszczenie wydalonych na razie po domach prywatnych (Przyp. Red. — No i Niemcy zakosztowali gorzkiego chleba wygnania i tułaczki, którymi tak hojnie szafowali niedawno względem Polaków i Francuzów. Tak się historia powtarza i każdy kij ma dwa końce).

STOLICA „DER PROVINZ POSEN”.
Berlin. Siedziba rządowa nowej prowincji Marchii wschodniej, utworzonej z resztek Pomorza i Poznańskiego, które pozostały przy Niemcach i otrzymały nazwę „Provinz Posen Westpreusen”, będzie Pila. Mustami powiatowami zostaną — Schoonlanke dla powiatu Notockiego i Cyl chowa dla Skwierzy i Buhm. Skrawki byłych Prus Zachodnich, leżące na wschodniej stronie terytorium polskiego na Pomorzu zostaną przyłączone do Prus Wschodnich.

SKAPY WILHFLM MA PIENIADZE DLA MONARCHISTÓW ROSYJSKICH.

Londyn. „Daily Her-Id”, donosi, że rosyjscy monarchiści są popierani przez byłego cesarza Wilhelma. Według tego pisma, Wilhelm dał niedawno monarchistom rosyjskim 20,000 guldenów hollenderskich. 15-go września odbył się w Monachium międzynarodowy kongres monarchistów z udziałem przedstawicieli Bawarii, Austrii, Węgier i Czech.

„DEUTSCHLAND, DEUTSCHLAND ÜBER ALLES”.
Berlin. Urzędowym hymnem Niemiec ogłoszono pieśń „Deutschland, Deutschland über Alles”.

Włochy.

KLĘSKA SOCJALISTÓW WE WŁOSZACH.
Już po raz drugi socjaliści włoscy ponieśli smrotną klęskę. Przed więcej jak rokami usiłowali przeprowadzić rewolucję w duchu komunistycznym, zbudził jednak ruch „fascystów”, który ich oblaźnił, a gdzie tylko fascyści pokrotili agitatorów, tam robotnicy wmasmi przelili na stronę fascystów.

Obecnie po raz drugi socjaliści chcieli wywołać ogólny strajk, nie z powodów ekonomicznych, ale w tym celu, aby wymusić utworzenie rządu „lewicowego”. Ale fascyści wzięli się do rzeczy z prawdziwym włoskim zapalem, robotnicy katolicy poparli ich, zniweczono terror socjalistyczny śmieciem wystąpieniem, agitatorowie strajkowi musieli zamknąć, większość robotników wróciła do pracy i w kilku dniach strajk „polityczny” został złamany.

SOCJALIŚCI WŁOSCY ZAPOWIADAJĄ DALSZĄ WALKĘ.

Rzym. Zarząd partii socjalistycznej ogłosił odezwę, w której oświadcza, że proletarij nie czuje się zwyciężony, pomimo, że był zmuszony walczyć nierówną bronią. Odezwą zapowiada dalszą walkę proletariatu z fascystami.

Rosja.

LENIN ZDRÓW.
Londyn. Wedle radiotelegraficzna, go doniesienia z Moskwy, Lenin wyzdrowiał już zupełnie i rozpoczął ponownie urzędowanie (?)

POTWORNY GŁÓD I NIEDZA NA UKRAINIE SOWIECKIEJ.

Bordaux. Rzeczoznawca gospodarczy Lubersak wysłany na Ukrainę przez międzynarodowy Komitet pomocy Rosji, po powrocie ogłasza, że polowanie i gospodarstwo wielkich miast jest rozpacze. W Charkowie zamknięte zostały szpitale z powodu braku środków aptecznych. W Odessie zwłoki ludzkie porostają na ulicach nieraz po kilka dni, zanim zostaną pochowane we wspólnym grobie. Znała ze swej urodzajności ziemia między Odessą a Poltawą leży odłogiem. Wypadki ludzkości stają się tak liczne, iż władze domagają się dochodzeń w tej sprawie.

NASTĘPCA CARA MIKOŁAJA.

Warszawa. Rosyjski książę Cyryl, wnuk Aleksandra II, krewny cara Mikołajaja II, zamieścił artykuł w prasie francuskiej, w którym ogłasza, że na podstawie rosyjskiego prawa nastąpiła jemu, jako najstarszemu członkowi rodziny Romanów, przysługujące obecnie prawo do tronu. Zadaniem jego będzie przywrócić spokój w Rosji i ogłosić amnestję. Wyraża w końcu nadzieję, że car Mikołaj żyje i w takim razie powróciłby on na tron.

BOLSZEWICKIE PRZEŚLĄDOWANIE POLAKÓW NA UKRAINIE.

Lwów. Z pogranicza nad Zbrucząm donoszą, że władze bolszewickie w dalszym ciągu prześlądają żywołki polski na Ukrainie. Do pomocy tej akcji dubrali sobie oni Rusinów galicyjskich, których przy każdej sposobności popierał przeciwko Polakom. Z powodu do względnie uporządkowanego systemu podatkowego, jakoteż z przywrócenia drobnej własności korzystają tylko Ukraińcy i Żydzi, natomiast w stosunku do Polaków stosuje się nadal system rewizyjny i nie uznaje się drobnej własności polskiej.

Austria.

PRZED KATASTROFĄ FINANSOWĄ W AUSTRII.
Wiedeń. Cały Wiedeń znajduje się pod wrażeniem niestępnego popytu na waluty zagraniczne i papiery na rynku walutowym i na giełdzie. Kursy obcych pieniędzy dochodzą do zawrotnej wysokości. Naprzykład za funty angielskie płacono 72 tysiące koron, za dolar 15 tysięcy, marki niemieckie 55, korony czeskie ponad 300. Marka polska przekroczyła już 4, i ogólnie mówiąc, że w najbliższych dniach dojdzie do 5, a nawet 6. Ogromnie podkoczyły również papiery wartościowe; za jedną akcją kolei północnej płacą milion koron. W związku z tą zwykłą kur-

suje po Wiedniu dowcip, że nowy kanclerz, książę Seidl dla tego objął rząd, aby udzielić koronie austriackiej ostatniego namaszczenia z powodu tak katastrofalnego spadku waluty austriackiej szaleje niebawem niemal z godziny na godzinę wznosząca Jerozolimę. Istotnie obawa, że stan ten może doprowadzić do przewrotu, który może wywołać olbrzymie rozruchy głodowe.

Turcja.

WALKA O KONSTANTYNOPOL.
Paryż. W kołach politycznych panuje zaniepokojenie z powodu wypadków na wschodzie. Ogłoszenie samorządu Smyrny i koncentracja wojsk greckich na linii Czataldy wskazuje, że Grecja nie wyreka się myśli zajęcia Konstantynopola. „Temps” domaga się, aby państwa koalicji wysłały do króla Konstantyna ultimatum z żądaniem zaniechania dotychczasowej polityki, a w przeciwnym razie zastosowały blokadę portów greckich, PRZYGNĘBIENIE WŚRÓD TURKÓW.

Smyrna. Proklamowanie samorządu Smyrny wywołało w kołach muzułmańskich wielkie przygnębienie. W szeregu miast Turcy usiłowali wywołać demonstracje protestujące, temu jednak przeszkodziło wojsko. Kilka osób aresztowano.

Konstantynopol. Grecy podpalili miasto Aidin.

Egipt.

Egipt jest od marca tego roku wolny od zwierzchnictwa Wielkiej Brytanji i państwa europejskie, jedno za drugim, wchodzi z jego rządem w bezpośredni stosunek. Belgja zawarła z Egiptem traktat handlowy w kwietniu. Obecnie Czechosłowacja uznaje Egipt jako państwo niepodległe. Czechy eksportowały przed wojną do Egiptu za 26 milionów funtów tureckich zaś w roku 1920 — za 98 milionów funtów.

Ostatnie wiadomości POLSKA A CENTENARIO.

Warszawa 9-go. Z okazji Centenario Brazylijskiego, dzienniki tutejsze przyniosły wiadomości i artykuły poświęcone Brazylii i zaciśnieniu węzłów łączących Polskę z Brazylią. Wieczorem odbyła się w Operze warszawskiej wielka uroczystość na cześć Brazylii, przyczem publiczność stojąco wysłuchała Brazylijskiego Hymnu Narodowego. Wznoszono okrzyki na cześć Brazylii.

Ryga 9-go. Donoszą z Warszawy, że z okazji Centenario Brazylijskiego, miasto przybrało szatę uroczystą. Wśród chorągwi przeważały sztandary brazylijskie i barwy narodowe Brazylii.

FLOTA ANGIELSKA W GDAŃSKU.

London 11. Oddział floty angielskiej zawinął do Gdańska, przyczem admirał angielski odwiedził polskiego komendanta portu, co tamtejszych Niemców tak różgoryczyło, iż rzucili się na Polaków.

SPRAWKI NIEMIECKIE W GDAŃSKU.

Warszawa 9-go. Niemcy gdańscy wywołują ustawiczne rozruchy, przyczem rzucają się na Polaków i Francuzów. Kilkakrotnie przyszło do walnej bójki.

WRĘCZENIE BIURKA PREZYDENTOWI.

Rio de Janeiro 9. Wczoraj wręczono prezydentowi Brazylii, Dr. Epitacio Pessoa, kosztowne biurko, zrobione przez jednego z więźniów domu karnego w Kurytybie. Uradowany prezydent zanotował sobie nazwisko więźnia.

DESZCZE PSUJĄ UROCYSTOŚCI.

Rio de Janeiro 9. Ulewny deszcz, jaki panuje od dłuższego czasu, popsuł znacznie uroczystości. Wystawę wieńcza tylko mała liczba ciekawych, gdyż wobec deszczu nikt nie waży się wyjść na ulicę.

ULEWY W HISZPANJI.
Madryd 12-go. W całej Hiszpanji i przyległej Portugalji panują ulewne deszcze, któ-

re wyrządziły już wiele szkód. W Walencji zapadł się dom, który pogrzebał pod swemi gruzami dwie osoby.

ROZRUCHY NA GÓRNYM ŚLASKU.

Berlin 12-go. Według niemiecko-żydowskiego dziennika „Berliner Tageblatt” miały w Bismarkshütte na Górnym Śląsku wybuchnąć rozruchy, spowodowane odmówieniem przez tamtejszych robotników przyjęcia wypłaty w walucie polskiej, zamiast niemieckiej; przyszło do rozruchów, w których został podobno zabity 1 polojant i 8 robotników, zaś kilku innych miało odnieść rany.

(Przyp. Red. Wiadomość powyższa wydaje nam się nieprawdopodobną albo mocno przesadzoną, zwłaszcza że na Górnym Śląsku przez 15 lat jeszcze ma być w obiegu waluta niemiecka obok polskiej).

TRAGIKOMEDIA PLEBISCYTOWA.

Przez głosowanie powszechne liczbą 613,135 przeciwko 50,400, ufrącili Prusacy przyobiecany samorząd tej części Górnego Śląska, która pozostała przy Prusach. Skończyła się komedia, którą chciało omanić Polaków w oświeceniu plebiscytu, ale też znikły resztki nadziei, by mniejszość polska w niemieckiej części Górnego Śląska mogła doczekać się choć szczypty sprawiedliwości.

Związek Towarzystwa „Kultura” urządza w lokalu Szkoły Ludowej im. Józefa Piłsudskiego trzy odczyty z dziedziny Prawa państwowego i o Konstytucji Polki. Odczyty będą wygłoszone przez Dr. Lubackiego PIERWSZY ODCZYT odbędzie się w sobotę dnia 16-go b. m. godzinie 7 ej. wieczorem. Treść pierwszego odczytu: Pojęcie o państwie, terytorjum, ludność, władza. Formy władzy Państwowej; monarchja despotyczna, monarchja konstytucyjna, formy republikańskie i inne władzy Państwowej.

KURS PIENIĘŻNY.

Funt sterling 33,000 frank francuski 580 rs., lira 353 rs., dolar amerykański 73,570 milrejs portugalski 450 rs., pez argentyński papierowy 2775, złoty 6295, peso urug. 6150, peso hiszpańskie 13165, marka niemiecka 003 marek polskich 936 za 10000.

POLSKA SPÓŁKA HANDLOWA „SATURN” W SÃO PAULO.

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić Szanownych Kupców Polskich z Parany, Santa Catharyny, Rio Grande do Sul i innych stanów Brazylii, że z dniem dzisiejszym przenieśliśmy biuro naszej Spółki na RUA EPITACIO PESSOA N. 30.

Zadaniem naszym będzie nadal jak i dotąd sumiennie wykonywanie wszelkich zleceń, jakie łaskawi kupy polscy raczą nam powierzyć.

Podajemy się pośredniczyć we wszystkich zakupach tutejszych wyrobów albo zagranicznych jak również kupna lub utieszczenia produktów paradyśkich, santa catharińskich, rio grandeńskich.

Wystarczy nam wysłać listę wyrobów żądanych albo produktów do sprzedania lub umieszczenia, cen i warunków a jesteśmy przekonani, że zadowolimy najzupełniej wszystkich do nas się zwracających.

Z poważaniem: POLSKA SPÓŁKA SATURN — SÃO PAULO — RUA EPITACIO PESSOA N. 30.

JACEK DROMLEWICZ LEKARZ - DENTYSTA.

Zęby sztuczne z podniebieniem i bez podniebienia w złocie i kauczuku. Plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorządna. CENY PRZYSTEPNE.

Curityba — Rua Riachuelo N. 8.

Apteka Paranaense

Z Rua Saldanha Marinho 1

PRZENIOSŁA SIĘ NA

Ru 15 de Novembro 5.

Za Redakcję odpowiedzialny: W. Ficiński — Curityba (Paraná)

Sociedade Commercial Limitada (Hurtownia Polska)

Komis, konsygnacje, reprezentacje, import, eksport i rachunek własny.

Biuro otwarte od godziny 8—11 przed południem i od 1—5 po południu.

UL. BARÃO DO RIO BRANCO N 103 — CAIXA POSTAL 204 CURITYBA — PARANA.

CENY TARGOWE

w Kurytybie dnia 14 Września 1922 roku.

NAZWA PRODUKTU	CENA ZA	MILREJSY
Zyto	worek 60 kg	10\$500
Peszenna argentyńska tutejsza	60 kg	18\$000
Owies	15 kg	2\$000
Jęczmień	60 kg	6\$000
Ryz biały	60 kg	40\$—50\$
Ryz czerwony	60 kg	38\$000
Kukurudza	60 kg	6\$000
Kasza tatarszana	60 kg	30\$000
Plon	60 kg	15\$000
Fasola nowa	60 kg	12\$000
Groch	60 kg	10\$—16\$
Ziemniaki angielskie	50 kg	9\$000
Cebula	15 kg	3\$000
Mąka pszenna sublima	44 kg	36\$000
lił	44 kg	38\$000
mandiołowa	40 kg	10\$00
żytnia	15 kg	7\$000
Otręby	20 kg	5\$00
Cukier mascavinho Rio Gr.	1 kg	\$900
biały rafinowany	1 kg	1\$000
biały mielony	1 kg	\$800
Sol	1 kg	\$850
Masło	1 kg	4\$000
Jaja	1 tuzin	\$600
Kurá	1 sztuka	1\$400 — 2\$500
Słonina	1 kg	28\$00
Smalec	1 kg	2\$000
Mięso wolowo	1 kg	1\$100
wieprzowe	1 kg	1\$400
Chleb	1 kg	\$500
Kawa	1 kg	2\$400
Herwa mate	1 kg	\$600
Miód	1 kg	\$500
Kaszas	100 litrów	90\$000
Wino nacional	100 „	80\$000
Nafta, akrylna	100 „	28\$000

Ceny powyższe płaca kupy w Kurytybie, nabywcy, względnie wendziści pobierają zwykłe wyższe.

KOLONJA Cel QUEIROZ (Amola Faca)

Z dniem pierwszego maja b. r. ziemia na kolonji Cel Queiroz z herwą, jako też pod uprawę, sprzedawana będzie po poniżej podanych cenach.

Cena ziemi wraz z pomiarem

Od 10 alkerów do 20 alkerów	po 70\$000 za alker
> 20 „ „ 40 „	> 65\$000 „ „
> 40 „ „ 60 „	> 63\$000 „ „
> 60 „ „ 100 „	> 61\$000 „ „
> 100 „ „ 200 „	> 59\$500 „ „

W cenę ziemi wchodzi już pomiar terenu i mapka tak, że nabywca opłaca tylko przepis.

Zamawiający ziemię składa tytułem zadatku połowę wartości ziemi, zaś po odmierzeniu dopłaca resztę, poczem otrzymuje niezwłocznie tytuł definitywny. Przeprowadza parcelacje i udziela informacji: WŁADYSŁAW RADECKI.

Adres dla listów: Ladisláu Radecki — GUARAPUAVA — PARANA. — Telegraficzny Radecki — Guarapuava.

AO LOUVRE

NAJWIĘKSZY I NAJLEPSZY DOM MÓD I KONFEKCIJ. Curityba — Joinville

Bardzo ważne ogłoszenie!

Poza wszystkimi materiałami i modnym delikatnym płótnem mamy zawsze kompletny i delikatny wybór towarów służących do ogólnego użytku, które sprzedajemy po BARDZO UMIARKOWANEJ CENIE dla wszystkich fregezów.

ZEFIR w paski kolorowe, trwałe, metr \$800, 1\$000, 1\$200; ZEFIR GŁADKI popielaty, niebieski, kremowy m. 1\$200	BRIM ciemny w paski metr \$900, 1\$200; Brim nakropiony metr 1\$200, 1\$300; Brim kremowy metr 1\$500.	ALGODÃO w sztukach 10 metrów 9\$000, 11\$000 i 13\$000; podwójnej szerokości 160 centymetrów metr 2\$800, 3\$200 i 3\$600.
PEUCIENKA najlepsze w kratki metr 1\$400; podwójne, metr 1\$800 w paski białe i czarne metr 1\$600; w kratki czarne i białe metr 1\$600.	CHITA w kolorach jasnych metr \$800, w barwach ciemno-typów niebieskich metr 1\$000; czarna i biała metr 1\$200.	-KAZMIR 140 cent. szerokości wełna czysta metr 6\$400; niebieski i czarny 140 cent. szerokości, wełna czysta, metr 11\$000.

PÓPEŁÓTNO na obrusy: serwety białe 140 cent. szerokości, metr 3\$800; 160 cent. szerokości, metr 6\$800; kolorowe 140 cent. szerokości, metr 3\$800; 160 cent. szerokości, metr 6\$800	ETAMINE na firanki metr 1\$800, 2\$400 i 2\$600. Kapy białe i kolorowe 9\$400, 9\$000 i 22\$000.
--	--

CENY STAŁE I ZA GÓTÓWKĘ.

Niemieckie farby „BAYER“

dla użytku domowego celem farbowania wełnianych, bawełnianych i jedwabnych materiałów sprzedaje się we wszelkich ilościach i kolorach w sklepie

„Carlos Luhm“
TRAVESSA MARUMBY N. 77 — RÓG. RUA RIACHUELLO N. 52 — CURITYBA — PARANA.

Bardzo ważne ogłoszenie. --- Nader korzystna okazja!

Mam na sprzedaż ładne gospodarstwo, dobrze ogrodzone; 16 1/2 alkiery ziemi urodzajnej, w tem 3 alkiery herwalu i lasu. Piękny dom z wygodną kuchnią, stodoła i liczne zabudowania. Obszerne sad z śliwami, jabłoniemi i pomarańczami. Położenie blisko centrum kolonji.

Z powodu wyjazdu sprzedaję po cenie bardzo przystępnej. Informacji udziela: — FRANCISZEK KOTLEWSKI

Kolonja ANTONIO OLYNTHO, MUNICIPIUM RIO NEGRO

KOLONIZACJA w CASTRO

Właściciele fazendy MARACANA sprzedają kilkadziesiąt lotów 10 alkwowych pierwszorządnej ziemi (lasu) pod uprawę. Odległości nowej kolonji od Castro około 1 i pół mil. Cena za alker od 200—300\$000 Kaplicę na miejscu. Budynek na szkołę. Bliższych informacji udziela: Dr. SZELIGOWSKI W KURYTYBIE — Rua S. Francisco N. 25 i p. MUSIAŁOWSKI W CASTRO.

Czytajcie „PRZYJACIELA RODZINY“!

BANCO NACIONAL DO COMMERCIO

ROK ZAŁOŻ. 1915 — CENTRUM W PORTO ALEGRE

Kapitał Zakładowy 25.000.000\$ -- Rezerwy 16.417.280\$050

SIEDZIBA FILJI W KURYTYBIE, WE WŁASNYM GMACHU:

Rua 15 de Novembro N. 41 --- Róg ulicy Mar. Floriano.

Adres dla telegramów: »BANMERCIO« ----
Caixa Postal 136

Posiada 52 filij w najgłówniejszych miastach stanu Rio Grande do Sul, 1 w stanie Santa Catharina; we Florianopolis, Joinville, Blumenau, Lages, Itajajá, Porto União, Laguna i Brusque.

5 w stanie PARANÁ: W KURYTYBIE, Ponta Grossa, Rio Negro, Paranaíba i Guarapuava.

2 w stanie Matto Grosso: w Corumbá i Campo Grande

Pracuje za pomocą rozległej sieci korespondentów w kraju i zagranicą. Potrąca weksle i czek w walucie krajowej i zagranicznej.

Udziały pożyczek, skupuje i sprzedaje waluty

Przekazuje do najgłówniejszych miejscowości Euro. y, Ameryki Północnej i Południowej, Azji, Afryki i Oceanji.

Wystawia nakazy płatnicze listownie, czekami lub telegraficznie do wszelkich miejscowości w kraju i zagranicą.

Zajmuje się ściąganiem długów handlowych.

Przyjmuje wkładki na rachunek bieżący (conta corrente), za wypowiedzianiem i na stały termin, płaćąc korzystne procenty.

Utrzymuje osobny oddział wkładek ludowych, uznany przez Rząd Federalny, dla drobnego przemysłu, przyjmując wkładki od 21\$000 do wysokości 50000\$000, wypłacając zaś do wysokości 1 000\$000 tygodniowo bez poprzedniego wypowiedzenia.

Przyjmuje kosztowności, walory, półtę i t. p. celem przechowania, na co przeznaczony jest obszerny i mocny dom pewny.

Zajmuje się ściąganiem rachunków i zaległości z urzędów skarbowych, federalnych, stanowych i municypalnych, zakładów, fabryk, handlowców i t. p.

KOLONIZACJA.

Na nowej bardzo kwitnącej kolonii »Bom Sucesso« sprzedaje się pierwszej klasy ziemi herwalowe i bardzo urodzajne ziemi do sadzenia.

Kolonja »Bom Sucesso« jest węzłem łączącym drogi Florianopolis — Blumenau — Timbo — Itayopolis — Mafra.

Nadto są do sprzedania: Fazendy 50 alkrowe, 100 alkrowe i 200 alkrowe. Każda fazenda ma kamp, herwa, matę i ziemi uprawną. --- KUPUJCIE!

Bliższych informacji udziela agencja kolonizacyjna.

Germano Oertel
Itayopolis, Estação Mafra, Sta. Catharina.

WAŻNE UWADOMIENIE PUBLICZNOŚCI.

WIELKI POŻAR SKLEPU

A COLONIAL

Sklep »A COLONIAL« przeniósł się tymczasowo na Pracę Zacarias N. 13, gdzie niebawem urządzi wielką wyprzedaż wyratowanych towarów po wszelkich cenach.

Materje całe i uszkodzone wprost na pół darmo. Odpadki na wagę i w paczkach.

Wyzyskajcie okazję by poczynić zakupy. Niebawem korzyści!

PRACA ZACARIAS N. 13.

CASA IDEAL

CURITYBA — RUA JOSÉ BONIFACIO N. 9 — PARANA
W pobliżu Katedry.

Przybywając do Kurytyby nie omisszajcie odwiedzić naszego sklepu obuwia. Ponieważ posiadamy własną fabrykę obuwia, jesteśmy w stanie obsłużyć każdego fregęza wedle gustu i życzenia.

Prócz obuwia najrozmaitszego gatunku prowadzimy także wielki skład potrzebnych, gum, farb, szuwalców i cholewek.

Zwracamy uwagę, że we fabryce wszelkie ceny na obuwie są o wiele tańsze, niż w poszczególnych sklepach, zależnych od fabryki.

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Piwo „CRUZEIRO”

jest najlepsze

Zawiadamiam Szanownych kolonistów że kupujemy w każdej ilości jęczmień tylko dwurzędowy

Luiz Leitner

CURITYBA — BATEL — PARANA — CAIXA POSTAL 180

„A VENCEDORA”

FABRYKA KARMELKÓW I CUKIERKÓW, W NAJLEPSZYCH GATUNKACH I W PAPIERKI OWIJANYCH.

Malinowych, kokosowych, mielowych, cytrynowych, ananasowych, truskawkowych, bananowych, mącznych i dużo innych.

Prócz tych mam jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.

Upraszam Sz. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.

Franciszek Łachowski

CURITYBA — Rua Cabral N 53 — PARANA

Chcecie kupić tanio?

NACZYNNIA PORCELANOWE, ŻELAZNE, NARZĘDZIA ROLNICZE, FARBY, OLEJ, DROBNE RZECZY, SZKŁO DO OKIEN i t. d. --- ŻELAZO W SZTABACH.

Kupujcie tylko

W CASA VERMELHA
Rua José Bonifacio N. 15

Dr. MIROSLAW SZELIGOWSKI

BYEY ASYSTENT KLINIK EUROPEJSKICH.

LEKARZ I OPERATOR.

KURYTYBA — RUA S. FRANCISCO N. 25.

Leczy podług najnowszych sposobów.

Wykonuje wszelkie operacje chirurgiczne.

Chorych zamiejscowych przyjmuje na leczenie i pobyt w klinice. Dokonuje badań i leczy promieniami Roentgena. Posiada własne laboratorium do badań chemicznych i mikroskopowych oraz do badań krwi na choroby ukryte.

ZAMIEJSCOWYM UDZIELA INFORMACJI LISTOWNIE.

Dr. Carlos Heller

Wszecstronna Klinika.

Specjalne lecenia chorób wenerycznych i pęcherza (Cystitis Gonorrhoe).

GODZINY PRZYJĘĆ:

Od 9-ej do 11-ej: w aptece Gerber — Portão.

Od 1-ej do 4-ej: Pracę Tiradentes N. 57 (nad apteką »Minerva«

Fabryka „CAFE BRAZIL”.

MARCIN SZYNDA & S-ka.

SKLEP ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH.

Kupujemy i sprzedajemy wszystkie produkta krajowe. Wielki skład cukru, kawy, soli, wódki, nafty i t. d.

Sprzedaż hurtowna i na rozdrób.

CURITYBA — PLAC TIRADENTES 19 — TELEFON 28

Filja: Kolonja Thomas Coelho.

Siłę Herkulesa

dodaje piwo z browaru

ATLANTICA przewyższające wszystkie inne.

CURITYBA
CAIXA POSTAL N 143

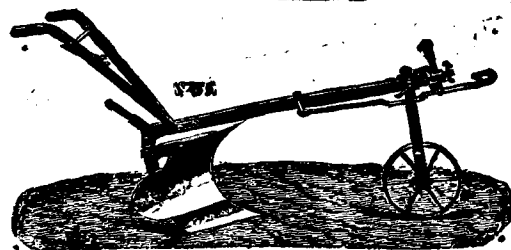
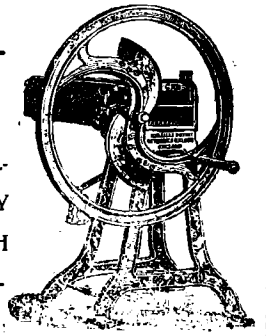
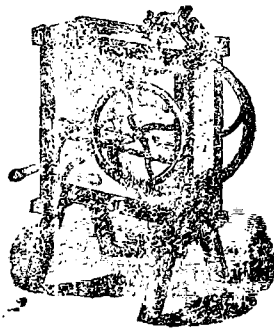
Casa Metal

CURITYBA
RUA 15 DE NOVEMBRO 44

José Hauer Junior & Cia.

Plugi, Brony i maszyny Rolnicze

NADESZY SWIEŻO W WIELKIM WYBORZE. — WYROBY RUDOLFA SACK I INNYCH FABRYK. — TANIO DO NABYCIA

FR. DERGINT

LIGA

czyli POWSZECHNY ZWIĄZEK NARODÓW

jej zadania względem ludzkości DO NABYCIA (U FRANCISZKA DERGINTA — Rua DR. PEDROZO 140 — CURITYBA.

Cena z przesyłką 5\$000

Casa Filizola

Wielka blacharnia i fabryka przyborów kuchennych.

SKLEP: Naczyn blaszanych, Emalowanych, koprowych i kamiennych, olej, lamp, szjb, filtrów, garstków i wszelkiego rodzaju waz.

HURTOWNIE I DETALICZNIE.

Naprawia się także wszelkie rzeczy mechaniczne, koprowe i blaszane.

CENY UMIARKOWANE.

Domingos Filizola

RUA BARÃO DO SERRO AZUL N. 5 CURITYBA — PARANA

PADARIA REFORMA.

DOBRY CHLEB! Bogaty skład towarów kolonialnych i napojów. Prócz uprawnej obsługi, bezpłatna dostawa wprze do domu! Stale kupującym sprzedaje się także na książkę. Najtańsze ceny drobnego. Zamiat gotówki przyjmuje się także produkty rolnicze. — IGNACY HABITU

Aven. Dr. Candido de Abreu N. 9 Curityba — Paraná.

Szkola kroju i szycia!

M. SOBAŃSKIEJ.

Wycuczam panny kroju i szycia podług systemu francuskiego i angielskiego, gratis na nauka pasowania i modelowania. Panny z kolonii mogą znaleźć całodzienną utrzymywanie przy szkole.

Ulica Mar. Floriano Peixoto N 222 CURITYBA — PARANA

Podaję do wiadomości Szanownych Rodaków, że z dnia 5-go lipca b. r. otworzyłem przy ulicy São Francisco N. 56 (equa na rua Barão do Serro Azul) w Kurytybie

Gospodę Polską

w której Szanowni Rodacy znajdą za umiarkowaniem wynagrodzeniem wygodnie urządzone pokoje i kuchnię smaczną i zdrową

Przyjmuję stałych słowowników za umiarkowaniem wynagrodzeniem.

BEZPŁATNIE KAPIEL GORĄCĄ I ZIMNĄ.

Artur Gosławski